

Gorenjec

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Uredništvo in uprava, Strossmajerjev trg 1
Tel. št. 73.

Leto XXI.
Kranj, 25. septembra 1937

Izhaja vsako soboto.
Naročnina: celoletno 40.- Din, polletno 20.- Din,
četrtletno 10 Din.

Na prosvetno delo!

Jesensko vreme rumeni in polagoma suši list, je, ki pada brez življenja z dreves na razmočena tla, kjer naj se zgnete in zgnije tako, da bo moglo spomladi pomagati posevkom v novo rast. Tudi letošnjih mogočnih katoliških prosvetnih taborov je konec. Kot oznanenje v novo pomlad so šli po lepi slovenski zemlji in prav nobene dekanije v naši ožji domovini ni bilo, katere ne bi zagrabil ta val navdušenja za katoliško prosveto. Prav nobene slovenske dekanije ni bilo, ki ne bi hotela manifestirati za katoliški prosvetni program, ki je odrešilen v razdrapanih razmerah in nujno potreben tistemu, ki hoče rasti iz korenin in pravga katoličana in Slovenca v Jugoslaviji. S kakšno voljo, požrtvovalnostjo in veseljem so šli mladi fantje in dekleta na pripravljeno delo. Casopisna poročila o že izvršenih taborih, so jih bodrila in nihče ni hotel biti zadnji. Uspeh je bil dosežen. Tisoči so se vsako poletno nedeljo zbrali pod nebesnim svodom, da v velikih množicah izpovedo glasno, pogumno in svečano svoje katoliško slovensko prepričanje in ljubezni do države. Brez dresiranih in lažnih fraz je nastopal katoliški Slovenec tak, kakor je v resnici. Od dela je prihitel z ogorelim obrazom in žulji na rokah, da po žuljastih diktatorskih letih v svobodi pove, da je ostal isti, kot je bil, le radi tedanjega ubijanja osnovnih človekovih pravic in svobode še zavednejši, še bolj trdoživ in — nepremagljiv. Kar mu je dala slovenska mati, tega si ne da vzeti: vere, slovenske besede in ljubezni do grude ter narodne države. K soncu hoče, svobode hoče, ker je stoprocentni državljani, ki je pripravljen in rad daje tudi žrtve za svoje in skupno dobro. Letošnji tabori so bili manifestacije ob križu. Nam ni vera prostanska stvar, kakor doni obrabljena fraza liberalnih revčkov, katere je zaslužila prazna, že zastarela moda v materializmu, v katerem ni rešitve za človeštvo. Komur je vera postranska stvar, komur ni več do vere ta je — brez vere. Nam je vera vse. Vera nam je opora na vsej poti skozi življenje. Ker verujemo v božjo oblast, zato je tudi naša ljubezen do zemlje in domovine globoka in resnična. Fraze so le zunanost, za katero so skriva praznina, laž in edini cilj, da bi segel — po oblasti. Za vpitjem in frazami ni najmanjše ljubezni. Tam je le jeza in njeno hlajenje, brez resnične globine pozitivnih čustev katera sicer prevevajo verujočo slovensko dušo in teta so pikipevala na letošnjih prosvetnih taborih. Z vsa silo pa so planila na dan, če je narodovo slavje počastil kak vladni zastopnik s svojo udeležbo ali celo vodnik slovenskega naroda. V Kranju smo imeli izredno čast, da smo ob prosvetni manifestaciji imeli v svoji sredi člana kraljevskega doma, Nj. Kr. Vis. kneza namestnika Pavla in kneginjo Olgo. To je tudi najboljša potrdilo in spričevalo o pozitivnem delu Prosvetnih društev, katere imajo svojo matico Prosvetno zvezo.

Tabori so letos za nami. Čaka pa novo delo. Poletnemu navdušenju je treba dati podlage, vsebine! To se doseže v naših prosvetnih domovih in telovadnicah od jeseni do poletja. Doseže se le s sistematičnim in načrtnim delom, ne enostranskim, ampak s splošnim delom. Prav je trenirati mišice, uriti jih in s tem krepiti posameznikovo zdravje. Domovina potrebuje odporne in naporov vajenih državljanov. Enostranska gimnastika in samo ta pa ne izpolni vseh dolžnosti, katere ima človek do svojega naroda. Kaj smo letos parkrat videli v drugem taboru kako predvsem golo povdaranje telesnih sil pelje v surovost in pocestno podivjanost. Močnim diktaturam so morda potrebna močna telesa — demokracijam še nekaj več. V zdravem telesu — mora biti tudi zdrava duša, ki tebi vodi in mu komandira. Kot telesu toliko pažnje moramo posvetiti tudi duhovni plati svojega programa, če ne več. Pri vsem zmiselnem delu morajo imeti voditelji vse to pred očmi, ne samo eno! Pri vsem delu morajo izjavljati ves program, v predavanjih in akademijah, s knjižnico in telesnimi vajami sediti načelom.

Vera se blesti v našem programu. Z njo stojimo in pademo. Vsak posameznik mora skušati po tem čimbolj uravnati svojo pot in delo. Isti duh mora prevzeti tudi vse društvo, mora biti zvezda vodnica v naših družinah. Tega duha je treba zanesti v šole in vse javno življenje. Katoličani smo Slovenci, zato je nujno potrebno, da temu duhu odpremo pot v svojo dejavnost. Pa to ni dovolj! Moramo se tudi oborožiti z verskimi resnicami, katere nasprotniki in vsi indiferentni tako radi smejejo. Sestanki bi v tem oziru imeli mnogo praktičnega gradiva. — Prosvetna društva so v naši državi tipična slovenska posebnost. Na ta račun gre v zadnjem času precej ogromna razlika jugoslovanskih narodov v kulturni ravni. Ne smemo čakati, da nas drugi dohitijo. Naprej moramo. In zlasti moramo poznati samega sebe in duhovne moči za slovensko rast. Naša zgodovina in umetnostno hotenje, naši veliki in gospodarsko udejstvovanje so neizčrpni za prosvetne sestanke, posameznik pa najde dovolj snovi po naših knjižnicah. Vsi vemo, da ljudska šola da malo in da tudi nima namena po svoji ulozi mnogo več dati in tehnično je nemogoče. Če pa zahteva življenje mnogo več, smo dolžni, da se v tej vrzeli sami spopolnimo, nekaj pa preustavimo društvom.

Nova dolžnost naših društev pa je socialna vzgoja članov. Čas, ki je minil, je bil liberalističen, človek je delal kar je hotel, čeprav je v delu oviral bližnjega. In tako liberalizem ni mogel roditi drugega otroka, kot kapitalizem, proti kateremu se danes bore ogromni milijoni ponižanih in zatiranih. Pod kapitalizmom danes ječimo vsi, ne le da mu komunisti — pomagajo. Zakaj? Kdor služi denarju, temu so tuji pojmi kakor Bog, duša, svoboda, pravičnost. Ker pa imajo marksisti prav tako vero kapitalistov,

Športno kopališče

V ponedeljek, 20. septembra popoldne se je vršila v Kranju anketa, ki naj bi razjasnila vprašanje, kje naj se zgradi že tolikokrat obravnavano športno kopališče v Kranju. Ob dveh popoldne so se sestali pred Staro pošto zastopniki mesta občine s g. županom na čelu, gospod sreski načelnik s svojimi referenti, gospod šef higijenskega zavoda iz Ljubljane in njegov tehnični referent ter prof. Vurnik, ki izdeluje regulacijski načrt za Kranj. Najprej se je vršil na Stari pošti razgovor vseh udeležencev, kjer se je ugotovil namen ankete in dejansko stanje tega vprašanja. Gospod župan je po uvodnih besedah prečital pismo g. ing. Bloudeka iz Ljubljane, ki opravičuje svojo odsotnost in izjavlja, da pridobivanje vode za novo kopališče v Kranju ne more igrati nobene vloge, vodo je mogoče dobiti tako iz Kokre kot iz Save ali pa iz vodnjaka, oziroma volvodna. Vodo je po njegovem mnenju mogoče uporabljati z malo izgubo vedno isto, ker čiščenje preko filtrov ne povzroča nobenih posebnih pregrevov več. O pridobivanju vode za kopališče je nato obširno govoril gospod tehnični referent higijenskega zavoda. Prof. Vurnik je podal na kratko glavne misli, po katerih se mora iskati v naselju prostor za tako kopališče. Podal je sledeče misli:

1.) Nameravano kopališče je namenjeno predvsem športu in telesni vzgoji; za poedince je najvažnejša banjska kopalnica v stanovanju in prva kopalnica v kakem zavodu ali tovarni. Nameravano kopališče naj bi služilo tudi povzdigi tujskega prometa; ono naj bi bilo za mesto Kranj reprezentanca tudi v kulturnem pogledu. Ob posebnih prilikah — ob športnih prireditvah pa naj bi služilo razvedrilu meščanstva.

2.) Kako lego mora imeti tako kopališče? Lega mora biti sončna, na kopališču se mora čutiti polna svežost ozračja. Okolica mora biti lepa, iz kopališča mora biti lep razgled po bližnji okolici, na obzorju bodi lepa panorama.

3.) Z vidika celega mestnega organizma mora tvoriti kopališče jedro tistega okrožja, v katerem leži. Ono naj pospešuje življenjsko raz-

so prav za prav ena fronta in proti katoličanstvu tudi res nastopajo v strnjanih ljudskih frontah. Tudi v slovenski domovini! Kapitalist in komunist sta se znašla v bratskem objemu, ali ni to na videz čudno in smešno? Prav nič čudno, ker gre enemu in drugemu le — proti Bogu. Boga črtati iz življenja in duš, to je njihov vrhovni cilj, vse drugo le pot do izvršitve njihovih načel, čeprav mnogokrat fino maskirana za skritimi pastmi. Opajajo sicer malega človeka, da bo po revolucijah vsa moč v rokah proletariata. A vso to laž nam odkriva Sovjetska Rusija, kjer vlada milijon komunistov nad sto milijoni ljudi, nad milijon komunisti pa nekaj posameznikov. Jasno je, da bi delavci štrajkali tudi v Rusiji, če bi smeli in mogli, pa so podjetja — državna last! Komunističnega paradiza na svetu ni: Kdor se je potil v carski Rusiji, se tudi danes. Vsi ljudje ne bodo nikdar enaki, saj so že njihove naravne sposobnosti zelo različne. Gre le za to, da vsak človek živi človeku vredno življenje. Tega pa ne da komunistem, ki je ubil že toliko življenj in ki pritiska človeka k tlom, da še komaj ve, da je človek, da ima glavo in tudi pravice do poštenega zaslužka. To mora dati le katoliški socialni nauk s pravičnostjo in ljubeznijo po papeških enciklikah proti obstoječemu družabnemu redu, ki sili ženo v tovarno, trga družine in deli nezadostne družinske plače. Zdravilo je le v praktičnem izvajanju vere in verskih načel v državi, družini in pri posamezniku.

Verska, narodna in socialna vzgoja je v današnjem času vsem potrebna, nujna pa članom naših Prosvetnih društev. Vzgoja k zavesti katoliške pripadnosti, slovenskega naroda in socialne dolžnosti in pravice je delo naših društev v nastopajoči dobi. Zavedajmo se, da je moralno, socialno in fizično zdrav narod najdražji kapital. Napraviti je treba program in ga izvesti pa bodo naše prihodnje manifestacije še vse odločnejše in borbenejšje.

gibanost svoje okolice, ono naj pripomore k povzdigi gospodarstva v svojem okolišču.

4.) Danes so športna kopališča vedno in povsod organsko povezana z ostalimi športnimi napravami. Vsa večja kopališča imajo svoje stadione, prostore za tenis, gledališča na prostem, travnike za ljudske prireditve, parke in podobno. Češka nudi danes celo vrsto takih izvršenih primerov, ki jih spoznamo lahko iz njihovih strokovnih revij. A primerov je danes tudi v ostali Evropi dovolj.

5.) Za slučaj, da se odloči anketa za Strahečo dolino, je izdelan že tak idejni projekt, ki je vsakemu na upogled na občini. Tu pa ni rečeno, naj se ta projekt takoj v celoti izvrši. Graditi je mogoče postopoma, najprej bazen in kabine, nato restavracijo, kasneje tenis prostore, ob svojem času stadion, gledališče na prostem itd. Treba si je le pravočasno zagotoviti potrebni prostor. In ta bi bil danes še pod dokaj ugodnimi pogoji na razpolago.

Kočno je prof. Vurnik navajal pregled svojih študij za rešitev tega problema v Kranju in da je prišel do zaključka, da bi bil najidealnejši prostor za nameravano športno kopališče v Kranju ob Straheči dolini, ki je oddaljen od „Zvezde“ — Narodnega doma — točno en kilometer, t. j. toliko kot v Radovljici od glavne trga — Grajščine — kopališče v Obli gorici. Po njegovi izjavi bi ta daljava ne mogla igrati nobene ovire, ker se pot vije skozi po ravnem mimo vil v vrtovih.

Nato so se udeleževali debate več ali manj vsi navzoči gospodje — le s to razliko, da so nekateri podajali svoja mnenja vsemu zboru, drugi pa samo svoji neposredni okolici. V celoti se je vodila debata na višini, kot jo zahteva važnost vprašanja.

Po teh razgovorih so se gospodje podali najprej v Strahečo dolino, kjer je vse očarala lepota okolice in krasna panorama, nato pa v Županovo jamo. Koncem debate je bilo namreč vsem jasno, da samo ti dve mesti prideta v poštev. Vsi so priznali, da ima Straheča dolina idealno lego za ta namen in da samo tja spada

definitivna namestitve športskih prostorov v Kranju. Vendar pa je mnoge tako vlekla Županova jama, da kljub dimnemu ozračju, ki je to popoldne prav posebno močno polnilo celotno kotlino nad Majdčevim jezom od tovarnem sem, ki leže onostran Save, niso mogli drugače kot, da so z vso vno proparirali misel, da naj se v Županovi jami zgradi za sedaj provizorijske športne naprave v večjem obsegu z modernim urejenim kopališčem naj pa gradi prihodnja generacija v Straheči dolini. Nekateri so opozarjali na izkop, ki je tu za 50 m dolg bazen že napravljen. A pri tem so pozabili, da je ob Straheči dolini vsa jama za več kot 100 m dolg bazen že od narave dana. Niti dejstvo, da bi stalo kopališče v Županovi jami in ob Straheči dolini isti denar, jih ni motilo. — Kaj more komu to motiti pogled do jasne sodbe, to pa more biti vsakemu, ki pozna naše razmere, kmalu jasno. Zato tu ne bomo o tem razpravljali. Mi samo to želimo, da se naši možje izkažejo tudi ob tej priliki objektivno razsodno in da se tako odločijo, da ne bo kasneje takih očitkov, kot jih danes dan za dnem lahko slišimo: „To in ono so napravili, pa vse je skazeno, vse nam hodi danes narobe, ker je vsak mislil prej na svojo zlahoto, kot pa na resnične življenjske potrebe dobe, v kateri in za katero je živel.“

Tabor Gorenjskega delavstva na Sv. Joštu.

V spomin 20 letnice dr. Krekove smrti bo v nedeljo dne, 26. septembra imelo gorenjsko delavstvo tabor na Sv. Joštu. Tabor je združen z odkritjem dr. Krekove spominske plošče.

Spored: Ob 7. uri zbirališče pred Delavskim domom.

Po prihodu vlakov odhod z godbo na čelu na Sv. Jošt.

Ob 9. uri sv. maša s cerkvenim govorom, nato blagoslovitev spominske plošče. Vsa cerkvena opravila bo opravil dr. Simončič Pavel stolni vikar).

Na to je delavski tabor na katerem govorijo: Srečko Zumer, ter delavca Pavšič iz Sostrega in Pukšič iz Jesenice.

Tovariši — tovarišice! Vabimo Vas, da se udeležite tega tabora, da s tem dokažemo, da znamo ceniti našega velikega Kreka, kateri je vse svoje življenje posvetil za dobrobit slovenskega delovnega ljudstva.

Tedenske novice

KRANJ

Zavetišče v Javorniški koči pod Storžičem. Lastniki Agrarne skupnosti Babni vrt pod Storžičem sporočajo vsem turistom in obiskovalcem Storžiča, da se je pastir z živino vrnil iz pastirske in lovske kočje v dolino. Radi tega je sedaj ta kočja ostala zaprta.

Ključ te kočje pa lahko dobi vsak pošten in miroljuben turist pri predsedniku Agrarne skupnosti Perčiču v Babnem vrtu, kamor ga mora tudi potem vrniti.

Vsak turist, kateri si izposodi ključ te kočje, je pa odgovoren za red, čistočo in vsako poškodbo, ki bi nastala ob času njegovega bivanja v koči. Istotako je dolžan vsak turist, da hodi po markiranih potih, ne po stranskih stezah, še manj pa po lovskih potih in da ne dela škode po nasadih itd.

Lastniki zemljišča Agrarne skupnosti Babni vrt.

Godbeni odsek Prosvetnega društva v Kranju. V Kranju se je ponovno ustanovil godbeni odsek Prosvetnega društva. Vse godbenike, ki žele pristopiti h godbi na pihala, in vse, ki morajo znajo kaj igrati na vijolino, kakor tudi začetnike, ki bi se želeli učiti bodisi godbe na pihala ali pa vijoline, vabimo na sestanek godbenega odseka, kateri se bo vršil v Delavskem domu v torek, dne 28. septembra ob 8. uri zv. K sestanku vabimo vse, tudi one, ki so se že prijavili.

Prosvetno društvo v Kranju poziva svoje člane, da se udeležijo odkritja spominske plošče dr. Janeza Evangelista Kreka v nedeljo na Sv. Joštu.

Kmetijsko gospodinjstvo v Kranju prične vsakoletni 5 mesečni zimski tečaj dne 15. oktobra 1937. Čas v katerem živimo, zahteva vedno več izobrazbe tudi od kmetijske žene in gospodinje. Nujno potrebno torej je, da se v najpotrebnejših gospodinskih strokah izobrazi kmetiska dekle. In kje? V gospodinski šoli, kjer se nudi poleg teoretičnega pouka tudi praksa — vaja v delu. Poučujejo šolske sestre v zvezi s strokovnimi učitelji. Teoretični pouk obsega naslednje predmete: vzgojslovje, verouk, hranoslovje, higijeno, živinorejo vrtnarstvo itd. V praksi pa se vadijo: kuhanja, serviranja, vkuhavanja sadja, peči kruh, šivati, prikojevati itd. Vsi učni prostori so zračni, svetli, moderno urejeni. Dekleta, prigrasite se na naslov: Marijanišče, Kranj.

Ljudski oder v Kranju ima svoj občini zbor v sredo dne 29. t. m. ob osmi uri zvečer v dvorani Ljudskega doma. Prosim, da se tega občnega zbora zanesljivo udeležijo vsi igralci in igralke. Obenem prav vljudno vabimo vse tiste, ki imajo veselje do igranja ter bi bili pripravljene v bodoči sezoni sodelovati. Dobrodošli tudi vsi prijatelji našega odra. Pridite vsi, da se pogovorimo o našem delu v bodočnosti, ter o tem, kako naj dvignemo naše igranje. Dobrodošli so vsi, ne samo igralci, ampak tudi vsi oni, ki bi hoteli na ta ali oni način pomagati pri našem delu.

Tedaj, vsi ljubitelji našega ljudskega igranja, v sredo dne 29. t. m. zvečer v Ljudski dom. **Francoski krožek v Kranju** ima svoj redni občini zbor 30. septembra ob 8. uri zvečer v lovski sobi na Stari pošti z navadnim dnevnim redom. Vabimo, da se ob vstopu v novo delovno dobo udeležijo omenjenega občnega zbora vsi vpisani člani. — Odbor.

Ob smrti T. G. Masaryka, prvega predsednika Osvoboditelja, je njegov spomin počastilo tudi naše mesto z občinsko hišo na čelu.

Nov stalen vir dohodkov. Nov stalen vir dohodkov nudi našemu malemu človeku reja ang. kuncev. Kdor ima količkaj prostora na razpolago in še poleg malo vrta, naj si nabavi te lepe bele kunce s fino dolgo dlako, ki jo imenujemo kratkomalo — angorsko volno. 3 odrasli kunci dajo letno 1 kg te volne v vrednosti 250.— Din. Njih prehrana je kaj enostavna: zelenje, mrva, oves, korenje itd. ter vedno dovolj vode. Kletke morajo biti vedno snažne. Glavno opravilo pri tej kunciji pa je česanje dlake, kar opravljamo najmanj 2 krat na teden. Načesano volno očiščeno vseh smeti spravljam v 3 štaltje iz lepenke in jo shranimo v suhih prostorih. Ko imamo vsaj pol kg jo lahko takoj prodamo (Zveza).

Ustanovila se je prva domača predilnica za predenje te vrste volne in plačuje prvovrstno volno po Din 300.— za kg. Za popoln obrat te predilnice je potrebno najmanj 3000 kg angorske volne, medtem, ko dosežemo danes komaj 150 kg letno. Rejo angorskih kuncev moramo zvišati 20 kratno, vendar pri vsem tem še ne bomo zadostili potrebam trga, ki uvaža stalno tako volno iz inozemstva. Z ustanovitvijo domače predilnice se je odprl našim domačim rejcem angorskih kuncev nov vir stalnih dohodkov v oblažitev socialnih razmer v naših slovenskih družinah.

Vsa navodila o reji angorskih kuncev in pridobivanju te volne so v knjižici: **Angorski kunec**, cena Din 10.— in se dobi pri Zvezi, Ljubljana, Karanova ul. 10, kjer dobite tudi vsa pojasnila glede nabave živali itd.

„Gorenjski rejec malih živali v Kranju“ obvešča vse prijatelje, znanec in člane rejskega pokreta, da priredi v nedeljo dne 10. oktobra 1937. vinskogratje s peštrim in bogatim sporedom, v dvorani hotela „Stara pošta“ v Kranju. Vstop prost.

Autobusni izlet v Metliko. V nedeljo dne 26. bo po končanih manevrih v Metliki največja revija naše vojske, ki je sploh kdaj bila, ne samo v Jugoslaviji temveč na vsem Balkanu. Nastopile bodo vse vojaške enice z najmodernejšo opremo. Neopazben bo ostal vtis, ki ga bodo odnesli prisotni od te edinstvene revije. Tujsko prometno društvo organizira poseben udoben avtobus. Vožnja tja in nazaj stane Din 80.—, ki se plača obenem s prijavo. K udeležbi vabimo interesente, posebno rezervne oficirje. Prijave sprejema društvo (v Mestni hranilnici II. dvorišče) do sobote popoldan.

Esperantsko društvo „Zelena zvezda“ v Kranju se prav lepo razvija, gibanje v njem je zelo živahno. Društvo bo kakor lansko leto tudi letos priredilo tečaj za začetnike, ki se bo pričel 3. oktobra ob 9. uri dopoldne v kranjski gimnaziji.

V nedeljo 26. septembra t. l. pa bo društvo priredilo v Narodnem domu javno predavanje „Kaj je esperanto“, predaval bo g. Berščak iz Ljubljane.

Predavanja se lahko udeležijo vsaki, ki ga zanima esperanto in namen esperanta.

Po predavanju vpisovanje tečajnikov.

Vsi lastniki konjske živine in vozil na teritoriju občine Kranj, se pozivljajo, da prijavi najkasneje do 27. t. m. v vojaškem uradu tukajšnje občine vse spremembe, ki so nastale pri njihovi živini in vozilih.

Prijaviti je vsako prodajo, nakup ali zamenjavo nad tri leta starega konja in to ne glede na to ali je bil konj pregledan od strani vojaške komisije ali ne, in ne glede na to ali je bil spoznan kot sposoben ali nesposoben za vojaško službo.

Vojni obvezniki - rezervni oficirji, podoficirji, kaplari in redovi — rojeni leta 1887. do 1919, ki so pristojni v druge občine, bivajoči sedaj na področju občine Kranj in še niso vojaško prijavljeni, se pozivajo, da se čimprej prijavi v vojaškem uradu tukajšnje občine.

Vsak obveznik dasiravno je morda že prijavljen od strani svojega delodajalca ali stanovalca, mora biti tudi vojaško prijavljen in mora biti ta prijava potrjena v njegovi vojaški knjižici.

Prijaviti se morajo tudi oni obvezniki, kateri so že opravili to dolžnost, pa so med tem spremenili stanovanje.

Tujsko-prometno društvo v Kranju išče za vodstvo pisarne „Tourist-Office“ podružnica Kranj, agilnega mlajšega uradnika(co) s primerno šolsko predizobrazbo. Zahteva se: polnoleten kavciji din 5.000.— bodisi v gotovini, vložni knjižici ali garancijskem pismu, popolno obvladanje poleg državnih jezikov, tudi nemščine ter po možnosti še en tuj jezik ter strojepisja. Sprejeti bode moral do 2 meseca na svoje stroške praktimirati pri „Putniku“ v Ljubljani. Plača po dogovoru. Lastnoročno spisane ponudbe s prepisi event. spričeval naj se predajo do konca meseca osebno pri uvodoma omenjenemu društvu (Mestna hranilnica).

Novost! Na sejmišču (živinskem trgu) se te dni združuje za kratek čas zelo zanimiv zoo. Tako se nahaja tukaj živi nad 200 let stari Nilski krokodil s svojimi mladiči, dalje karavana 5 azijskih kamel (velblodov). Vstopnina za ta oddelek je za odrasle Din 3.—, za otroke Din 2.—. Ogled teh izrednih živali je jako zanimiv in poučen za odrasle kakor tudi za mladino.

V posebnem oddelku se nahaja tudi ogromni indijski udav s katerim izvaja drzne akrobacije krotilka kač Miss Amalda. Za ta oddelek plačajo odrasli Din 2.—, otroci Din 1.—. Otvoritev bo v soboto ves dan in se zadržita zoo v Kranju le kratek čas.

Cistokrvene peteline štajerske pasme s kontroliranim pokolenjem glede nesnosti **odbranih kokoši** bo dodeljalo **okrajni kmetijski odbor** v Kranju po ceni Din 10.— za žival. Obvezna doba reje je 2 leti.

Peteline so namenjeni predvsem za posestnike, kateri štajerske kokoši že gojijo a je treba te osvežiti. Praviloma bi morala gospodinja vsako drugo leto izmenjati petelino.

Prijave za te peteline naj pošljejo občine okrajnemu kmet. odboru pri okr. načelstvu v Kranju najpozneje do 27. t. m.

Za te peteline ni treba pošiljati kavcij, kakor za kokoši, katere bo dodelila kr. banska uprava v smislu okrožnice okr. načelstva No. 9073-1 od 30. VII. 1937.

Fantovski odsek v Kranju je imel v torek 21. t. m. ob 8. uri zvečer v knjižnici Ljudskega doma redni sestanek, katerega se je udeležilo 46 mladih in navdušenih članov. Predsednik je prebral oporoko pokojnega vladike nadškofa dr. Bonaventure Jegliča. Nato je sledilo res lepo in zanimivo predavanje o vzgoji, katero je podal dr. Janko Kalan.

Redna telovadba članstva fantovskega odseka se vrši ob ponedeljkih in četrtekih in sicer za naraščaj od 5. do 6.30 ure, za mladce od 6.30 do 8. ure, za člane od 8. do 10. ure.

Prihodnji sestanek se vrši v torek dne 5. oktobra ob 8. uri zvečer. Predavanje o življenju dr. Janeza Evangelista Kreka.

Odbor.
Elektrarna v Kranju, Pavel Mayr & drug naznanja, da bo vsled nujnih popravil prekinila v nedeljo dne 26. t. m. v času od 7. do 11. ure dopoldne tok.

PRIMSKOVO

Zadnji „Kranjski zvon“ je prinesel objavo, da se bodo na primskovskem pokopališču prenašala kosti iz opučenih grobov na novo pokopališče v torek, dne 5. oktobra popoldan ob 4. uri. Lastniki onih grobov, ki se bodo po novem pokopališkem redu opustili, se na to opozarjajo. Nov grob mora biti do takrat izkopan in pripravljen za prenos, enako naj bo tudi stari grob za tisto uro izkopan. Opozarjajo se lastniki grobov, da kasneje ne bo dovoljeno prenašati kosti iz enega v drug grob brez posebnega dovoljenja oblasti in brez komisije. Kdor torej želi prenesti kosti svojih rajnikih v nov grob, naj to sedaj stori.

PREDOSLJE

S sklepom občinskega odbora z dne 18. t. m. se prenese občinska pisarna od Tišlarja v novi gasilski dom v Predosljah. S tem je občina dobila zelo primerne prostore, kar smo že dolgo časa pogrešali. Novi gasilski dom, ki je eden najlepših na Gorenjskem, pa je s tem veliko pridobil.

Nova sadna sušilnica na Suhu že prav dobro služi svojemu namenu. Sadje, ki se je dosedaj skoraj izključno porabilo za žganjekuho bo na ta način bolj koristno porabljeno. Le škoda, da je za celo faro premajhna. Zato naj se gleda na to, da dobe tudi vasi Predoslje in Kokrica te koristne naprave.

Ponovno zahtevajo, in to upravičeno, vaščani vasi Suhe, da se cesta Predoslje — Suha temeljito popravi. Nekateri pravijo, da se vaški odbor na Suhu ne briga za to zadevo, drugi pa da je to zadeva občine. Naj že bo karkoli, resnica pa je, da je cesta od Predoselj do Markovtovega znamenja na nekaterih krajih skoraj neprehodna in zato potrebna takojšnjega popravila.

Naša prosveta. V nedeljo je občini zbor Prosvetnega društva, v katerem bo odbor položil poročilo o delu v preteklem letu, obenem pa se s tem dnem začne delo za novo poslovno leto.

Preteklo nedeljo je gostoval Rokodelski oder iz Ljubljane s posrečeno burko: „Konec stanovanjske krize“.

VELESOVO

Zadnje deževje je povzročilo, da se naš sicer mali potok razliva čez banovinsko cesto že cele 5 tedne. Ako pomislimo, da nimajo vsi ljudje najboljšo obutve in da se vodi ni mogoče izogniti, se nam godi res velika krivica. Bilo je le par ogledov na licu mesta, ugotovljena je bila nujnost poprave, a do dejanja ne pride, ni denarja. Ko bi bila v vasi kaka višja osebnost

Mimica Zagorska

Pod Triglavom

(Zgodovinska povest iz l. 1415. v dobi kmetijskih uporov na Gorenjskem.)

(Dalje)

„Vidiš, Rado, zdaj pa gredo oče.“

„Tako je prav, Jerca.“ se je zasmejal Rado, da je v polmraku pokazal dve vrsti snežnobelih zob. Hotel jo je prijeti za roko, pa je prehitro ušla.

V vežo je prišel Hribar in se je začudil, ko je videl tam mladega Veharja, ki ga je včasih videl na sejmu v Bohinjski Bistrici.

„Zaveznikov iščem.“ je brez ovinkov povedal Rado. „Bil sem pri Bregarju, tam sta mi Aleš in Jurče velela, naj se oglašim pri vas. Brda res niso velika, osem hiš, ali danes nam je vsak dobrodošel.“

„Ali se v Bohinju že tudi puntate?“

Rado se je zasmejal.

„Pri nas še prav posebno. Tako vre, kakor v kotlu. Jarij Puchheim, pa Jurij in Hartman Kraig, vsi trije bodo reveži, da se jih Bog usmili, kadar se jih lotimo.“

„Aha.“

„Nič, aha!“ je oblastno rekel Rado. „Vi ste naši, to je kakor amen v očenašu. Čemu bi se izmikali!“

„Ne vem, če bomo kaj opravili.“

„Ha, če bi vsak tako govoril, potem bi seveda ne bilo nič. S prekrizanimi rokami bi gledali, kakšne grozovitosti uganja gospoda.“

„Počakati moramo, da se vrne kroasti krojač, ki je nesel pritožbo škofu v Briksen.“

„Saj ne bomo udarili v teh par dneh, ki nas ločijo od njegovega prihoda. Če nam škof ugodí, potem pustimo upor lepo pri miru, ker za druge ne bomo nosili kož na semenj. Toda meni se zdi malo verjetno, da bi škof nam kaj verjel. Blejski gospodje mu bodo že znali lagati tako, da bo potem za naše tlačane še slabše. Zato se moramo združiti, pripravljene moramo biti na vse.“

„Vam, ki ste svobodni je lahko,“ je vzdihnil Hribar. „Kaj vam pa morejo! Toda jaz, ki sem tlačan...“

„Tlačan...?“ je poparilo Radota. Skrivaj se je ozrl na Jerca.

„Vendar je še v meni tisti duh, ki sem ga imel v prsih, ko sem bil še svobodnjak,“ je ponosno vzdignil glavo.

„In kako ste izgubili svobodnjaštvo?“ je hlastno vprašal Rado.

„Zavrgel sem ga zaradi — ljubezni...“

Radove oči so se čudno zableščale.

„Jaz bi tega ne storil,“ je rekel z neznanskim ponosom.

„Jaz pa sem in če bi bilo treba, bi še enkrat.“

Rado je stresel z glavo, da so se mu gosti kodri vsuli na ramena. Nekaj časa je molčal, potem pa je rekel:

„Nič zato, Hribar. Vi ste naš in ste puntar!“

„Nič ne morem obljubiti.“

Radota je ujezilo, udaril je po mizi.

„Rekel sem, da ste puntar!“

„Odločen si“ se je nasmehnil Hribar.

„Kadar gre za svoboščine mojih ljudi, se ne bojim, nikogar in ničesar. Vi boste zbrali svoje sosedje in se z njimi priključili h „Kmetiki zvezi.“ Ali velja?“

Hribar je malo pomislil, potem se je pa udal.

„Naj bo, ker si mi všeč, Vehar. Odločne ljudi imam rad.“

„Jaz tudi. Od danes naprej ste naš. A da vam morem verjeti, se zavežite s prisego, da boste držali dano besedo!“

Rado je potegnil meč in Hribar je prisegel, da se bo do zadnjega diha boril za „staro pravdo“.

Kosci in grabljice so se vračali z rovta, ko je Rado odhajal.

„Obvaruj vas Bog v svoji milosti,“ je rekel po stari šegi in pogledal Jerca, pa umaknil pogled, ko se je srečal z njenimi očmi. Obrnil se je proti vratom, velik, postaven, lep in še rekel:

„Morda se v kratkem vidimo.“

„Vedno si nam dobrodošel, Vehar.“

Rado je poskočil na konja in odjezdil čez Kamnek. Po poti mu je priplaval pred oči Jerčina podoba in sladko ga je zabolelo v prsih. Njo bi ljubil! Kako je lepa, prijazna! Pa mu je prišlo na misel, da je njen oče navaden tlačan. Rekel je polglasno sam sebi:

„Puntar sem. Kaj je meni do deklet.“

Pa svojim besedam ni verjel in nekaj ga je spet zabolelo pri srcu. Jezno je spodbodel konja, da je zdirjal po strnem klanecu.

III.

Komaj je sonce vstalo, se pridiral na Waldenburg sel. Na dvorišču je poskočil s konja in valpta Zigo vprašal po gospodarju.

„Milostivi grof so še v zgornji sobi. Kaj mu hočete?“

„Pismo imam zanj in mu ga moram takoj izročiti.“

„Stoj! Pokaži pismo!“

„Naročilo imam, da ga smem oddati samo gospodu.“

Zigi ni bilo všeč in je poslanca ošinil s strupenim pogledom.

„Pisma se oddajajo meni in jaz jih ponem naprej.“

„Tega pa ne boste,“ je ugovarjal sel.

„Kaj? Pokličem buriče?“ se je razjezil Ziga.

Poslanec se je zaničljivo nasmehnil.

„Ne grozite, dokler ne veste, kdo me je poslal.“

„Nemški vitez si, to vidim.“

„Da. Sluga sem, gospoda Arnulfa, grofovega bratrance, sina grofa Vahrija.“

Ziga je odstopil in se poslancu spoštljivo priklonil.

„Spremil vas bom do gospodovih vrat. In da ne boste hudi name. Moram pač tako ravnati, ker danes prihajajo na grad vsakovrstni rokomavharji, ki jim človek ne sme zaupati.“

„Razumem,“ se je nasmehnil mladi sluga. „Zvest služabnik ste, ker tako skrbite za varnost svojega gospoda.“

Grof Friderik je hodil po sobi iz kota v kot in molčal, ker se ni maral pričakati z ženo Jeleno, ki je sedela pri okna in gledala po polju. Odprl je Arnulfovo pismo in ga hlastno prebral.

„Kje si pustil tvojega gospoda?“ je vprašal sla.

„V Ljubljani se je oglašil pri našem deželnem vojvodi. Obljubil je, da bo do večera gotovo na Waldenburg.“

„Ima veliko spremstvo?“

„Petnajst vitezov in pet hlapcev.“

Grof je odprl vrata na hodnik in zaklical:

„Ziga!“

Valpet je priteknel izza vogla in se klanjal gospodu.

„Kaj želite, milostivi gospod?“

„Odvodi poslanca v spodnjo sobano in veli, naj mu postrežejo z vsem. Potem uredi vse, kar je potrebno za slavnostni sprejem.“

„Vse se bo zgodilo po vašem naročilu,“ je ponižno rekel valpet. „Vi slavni vitez, pa pojdite sedaj z menoj, ne odrekajte se gostoljubnosti hiše mojega gospoda.“

Sel se je priklonil grofu in ženi, potem sta pa odšla z Zigo v prtiličje.

Grof Friderik in Jelena sta spet ostala sama v hiši. Gospod je korakal od vrat do okna, od okna do kamina in nazaj.

„Prvič po desetih letih me bo obiskal Arnulf. Se na moji svadbi ga ni bilo, ker je bil baš tedaj v vojni šoli v Italiji.“

Zena mu ni odgovorila, naslonila je glavo na okno in mirno gledala na Lipnico in proti Kamni gorici.

„Ali si ti že kdaj videla mojega bratrance in prijatelja?“

„Ne,“ je kratko odgovorila Jelena.

bi se denar takoj našel; tudi mi visoke davke težko plačujemo, a plačamo jih, zato zahtevamo od merodajnih da tudi oni vršijo svojo dolžnost!

Vaščani.

CERKLJE

Društvo obrtnikov v Cerkljah zelo živahno napreduje. Do sedaj je priredilo že dvakrat kegljanje na dobitke in se kegljanje še vedno nadaljuje.

V nedeljo 26. t. m. pa bodo imeli Vinsko trgategate v vseh prostorih trgovca in gostilničarja g. Kerna v Cerkljah.

Prireditve se bo pričela ob 3. uri popoldne ob vsakem vremenu. Spored bo pester in velik, ter je podobno objavljen na letakih.

Vabimo vse prijatelje naših obrtnikov, da se te prireditve v čim večjem številu udeležijo.

V Cerkljah se je šolski pouk zaradi poprave notranjosti šolskega poslopja nekoliko zakasnil. Z rednim poukom se je pričelo v torek, dne 21. septembra.

Cerkljanska šola je bila zelo potrebna popravila, ter je bil skrajni čas, da se je to uredilo. Zato gre predvsem zahvala tuk. županu, novemu šolskemu upravitelju g. Rozmanu ter ostalemu šolskemu odboru.

Kljub temu, da je bilo to delo v šoli prepotrebno, saj so bila tla v učilnicah skoraj popolnoma preperela ter sploh nerabna, ravno tako ostala imovina šole. Posamezni govorijo, da se v cerkljanski šoli izvršuje luksuzna dela. Ako bi se to delo izvršilo vsaj pred 10. leti bi bilo danes izvršeno z gotovo polovico manjšimi stroški. Notranjost šole je bila zelo zanemarjena in nesnažna, da je bilo to delo iz higijskih razlogov nujno potrebno.

Da se popravilo šole že pred leti ni izvršilo je gotovo krivo, da so imeli prejšnji odbori preveč drugih poslov. (???)

Zelo pa smo veseli prihoda novega šolskega upravitelja g. Rozman Franca, kateri je takoj ob začetku svojega službovanja pokazal veliko skrb in ljubezen do šole in mladine.

Njegov prihod v Cerklje vsi občani toplo pozdravljamo, ter mu želimo veliko uspeha pri vseh njegovih delih.

Ropotanje in hruseč nekaterih motorjev skozi Cerklje v velikem diru, katero je motilo javno poslovanje v uradih, je hvala Bogu zaenkrat prenehalo. Hvaležni smo vsem pristojnim organom, da so k temu pripomogli, ter prosimo, da še nadalje tako vestno izvršujejo svojo službeno dolžnost.

svojo zavedno katoliško-slovensko zavest nikakih podpor. Zavedajte se, da so naši računni čisti in da jih lahko pokažemo vsakemu, medtem ko jih naši nasprotniki ne morejo.

Član fantovskih odsekov.

ŠKOFJA LOKA

Občni zbor gasilske čete. V četrtek 16. t. m. je tukajšnja gasilska četa imela v novem gasilskem domu svoj redni letni občni zbor, kateri se je vršil namesto pomladanskega, ki se je razbil. Občni zbor je vodil bankski svetnik in načelnik škofjeloške župe g. Lovro Planina. Na občni zbor sta poslala svoja zastopnika mestna občina in škofjeloško okrajno načelstvo. Vsi odborniki so podali najprej svoja poročila, kakor tudi revizor, kateri je sporočil občnemu zboru, da so vsi računni v redu, le želeli bi bilo, da bi se iz računov moglo razbrati, koliko je prav za prav veljal novi dom, katerega je gradila prejšnja uprava. Računi pa nikakor niso pregledni, oziroma jih sploh ni. Govorilo se je tudi o raznih drugih rečeh, kot o občinski podpori, o izplačevanju dolga Din 50.000 občini, o sireni itd.

Pred volitvami je pozdravil občni zbor zastopnik občine g. Ravnihar Andrej, ki je želel čimveč uspeha.

Nato je bila predložena le ena lista, katero je predložil g. Pirc Franc. Lista obsega približno stari odbor. Le mesto predsednika g. Sušteršiča Ivana st. ki ima zelo velike zasluge in ki je na lastno željo odstopil to odgovorno mesto mlajšim močem, je bil izvoljen Srbije Anton trgovec in usnar, blagajnik Deisinger Zoran, tajnik g. Pirc Franc, poveljnik g. Bozovičar Pavel itd.

Lista je bila soglasno izvoljena.

Občni zbor je tudi zvrgel pritožbo g. Kavčiča Jožefa, bivšega tajnika gasilske čete in potrdil sklep odbora čete, s katerim ga je odbor za vedno izključil iz gasilstva radi nediscipliniranosti. Po izžerpanju dnevnega reda je bil občni zbor v redu zaključen. Mi pa želimo našim gasilec čim več uspehov, da bo četa služila le svojemu glavnemu in prvemu namenu: „Bogu v čast in bližnjemu v pomoč“!

Kino društveni dom bo predvajal v soboto 25. t. m. ob 8. uri zvečer in v nedeljo 26. t. m. ob 4. uri popoldne in ob 8. uri zvečer zgodovinski vefilem Poslednji Mohikanec.

Vsebinska filma, kakor tudi naravnih posnetki bodo zadivili slehernega obiskovalca. Predstavo priporočamo!

PODBREZJE

Nekaj podatkov k igri „Jurij Kozjak“, ki se je igrala na Taboru. Nekateri pravijo, da sedaj tudi pri nas, kakor na Ruskem spreminjajo cerkve v gledališča! S tem seveda mislijo na zadnjo prireditev Jurija Kozjaka. Ker je igra predvsem verska in potem tudi odobrena od cerkvene oblasti, ter primerna za predstave na prostem in sicer pred cerkvijo, zato smo porabili Tabor za to pozorišče. Ni najti boljšega prostora na vsem Gorenjskem. Mežnarja je služila kot stiški samostan, v cerkvi je pa itak Zalostna Mati Božja, pri kateri je iskal Jurij Kozjak tolažbe in utehe. Pri igri bi morala nastopiti tudi dekleta kot romarice, pa smo vse to izpustili, da smo bili res samo fantje. Prepričani smo, da nam le naši nasprotniki slabo žele. Tisti, ki igra sploh videli niso, imajo največ obravnavati. Nevoščljivi so, ker smo imeli že pri tomboli tako velik obisk. Sedaj na Taboru se je pa nabralo ljudstva nad tisoč. Vse to naši laži-naprednjakari težko gledajo. Vse mogoče vzroke iščejo, da bi nas v delu ovrnali toda zastoj! Kaj pa drugega naša prosveta hoče, kakor pospeševati kulturo in mladino navajati k verskemu življenju!

TRZIC

Ze več časa imamo v Trzicu pisarno za razna posredovanja. N. pr. za preskrbo državljanstva, zlasti pa za oprostitve vojaške službe, ali pa tudi za preskrbo iste. Ta pisarna pa deluje le ob gotovih prilikah. Najraje ob kakšnih volitvah. Vodja te pisarne vzdržuje baje zelo dobre zveze z merodajnimi vojaškimi krogi. Zato pripoveduje kakšnemu lahkovernemu hranilcu družine: „Le meni se imaš zahvaliti, da si doma. Če bi jaz hotel, bi moral ti k vojakom in če ne boš volil tako kakor bom jaz hotel, boš

tudi šel.“ Pisarna je prišla do živahnejšega dela tudi ob priliki, ko so nekateri obvezniki dobivali pozive za orožne vaje. Vodja pisarne je nekomu napravil priporočilno pismo za oprostitve orožnih vaj. Seveda je zelo previdno pristavil: „Malo pozno je, če bi takoj prišel k meni, bi ti gotovo ne bilo treba iti.“ Lahkoverni vojaški obveznik je to res verjel lažnjivemu posredovalcu za državljanstvo in vojaške zadeve vsled priporočilnega pisma gotovo lažje prenaša težave na manevrih. Pripominjamo, da je ta slavni posredovalec patentiran državotvornik.

Za spomnik storžiskim žrtvam so bili predloženi trije osnutki ozir. načrti. Najbolj dovršeno izdelan načrt je napravil akad. kipar Boris Kalin, za katerega so se odločili merodajni faktorji, t. j. odbor za pomoč svojem in pa odbor podružnice SPD v Trzicu. Spomenik bo nekaj izredno lepega in nekaj posebnega ne samo za naše pokopališče ampak tudi za naš čas sploh. Umetnik je upošteval razne momente, predvsem skupnost ponesrečenih, svoje ponesrečenih, prostor in okolico grobišča in spomenika, pri vsem tem pa je upošteval vernost ponesrečenih, ker je predviden kip sv. Mihaela s povešenim mečem znak žalosti z drugo roko pa kaže pot v nebo k Bogu, kamor so odšli po večno plačilo. Delo se bo kmalu pričelo, tako da bo v Vseh svetih razen kipa končano. Kip bo gotov do obletnice nesreče. Ob tej priliki bo tudi spominska svečanost.

Tam doli v spodnjem koncu našega mesta v gostilni so se zbrale brihtne napredne glavice in sicer tovarnar, šolnik in prokurist. Sami visoko naobraženi ljudje. Modrovali so, zakaj ljudje pač hodijo v cerkev? Končno so jo pa le pogruntali. Ljudje hodijo v cerkev zato, so rekli, da gledajo mašna obhajila, svečnike, slike in druge umetnine, poslušajo glasbo ter vdihavajo vonj kadila. Ljudi s tako modrostjo pač lahko pomiluje preprosta stara ženica, ki nima tako „modrih“ možgan, pač pa verno srce in naraven razum.

Če nasprotniki pišejo okrožnico v imenu katoliških slovenskih voditeljev

Pred dnevi so prejela slovenska katoliška društva in slovenski voditelji letake, ki so jih spisali naši nasprotniki z namenom, da bi pokazali, kako vodijo naši ljudje politiko proti jugoslaviji in da so polni sovraštva in gnjeva do Srbov, predvsem pa do pravoslavne vere. Vsakdo, ki je prejel ta letak, ki je nosil napis „Pokaži samo zanesljivim prijateljem in znancem!“ je vedel, da je letak podtaknjen, četudi je nosil podpis „Slovenska katoliška obramba“.

Okrožnica napada v začetku JNS in pravi, da pomaga pri tem njihovem delu, ki je polno sovraštva do vsega kar je slovensko in katoliškega tudi razkolniška pravoslavna cerkev, ki jo vodijo oblasti željni popi in da ta cerkev nadaljuje v svojem velikosrbskem duhu tisto delo, ki ga je započela že l. 1914, ko so njeni voditelji, ki so bili v tistem času voditelji našega Orla in Slovence ljubečega katoliškega poštenjaka. Dalje napada prav ostudno tudi našo vojsko, katero mi vsi prav goreče ljubimo in smo ponosni nanjo in ji zaupamo sebe in našo državo Jugoslavijo. Ta letak pa jo naziva „ušive srbske soldatarje.“

Podlo laž o „pokroviteljstvu našega Orla“ je iznesel že lani prosluli bivši poslanski kandidat komunistične stranke v Jugoslaviji Mravlje v parlamentu...

Umazen napad na dobro ime slovenskega naroda je vzbudil povsod velikansko ogorčenje. Toda pri nas na Gorenjskem zlasti v Kranju pa to gnusno početje nasprotnikov ni nič novega. Poglejmo samo v knjigo „Senčurski dogodki“, kjer bomo našli dva približno taka dokumenta, ki sta bila skuhana v neki kuhinji v Kranju in podtaknjena s skrajno zlobnim namenom. Odkod so izhajale zadnje okrožnice še ne vemo. Morda so bile skuhane v Ljubljani, morda v Kranju, vsekakor pa so se naši nasprotniki zopet razgalili v vsej svoji hudobiji in podlosti.

Legitimacijske slike za dijake najlepše in najjasnejše pri fotografu Jug - Kranj

Letak je zaključen, da bodo podobna zaupna navodila še sledila, mislimo pa da se bodo sedaj skesali.

ISKARNA

Tiskovnega društva

Vam pomeni izdelava vse tiskovine v najmodernejši obliki in izdelavi.

Pridite, prepričali se boste!

Gospodarstvo

RODOVNIŠKA PREMOVANJA V L. 1937.

Kakor vsako leto, se bo tudi letos na Gorenjskem vršilo več premovanj rodovniške živine pincgavske pasme, vpisane v rodovniških knjigah živinorejskih združenj. V kamniškem okraju bo premovanje v Komendi v torek 28. septembra ob 9. uri dopoldne. Prignanih živali 120. Na Brdu bo premovanje v sredo 29. ob 9. uri; živali 50.

V kranjskem okraju bodo premovanja v temle redu: v torek, dne, 5. oktobra ob 9. uri v Predosljah; živali 50; v sredo 6. oktobra ob 9. uri v Naklem; živali 50; v četrtek 7. oktobra ob 9. uri v Veselovem; živali 50; v petek 8. oktobra ob 9. uri v Cerkljah, prignanih živali 40.

V škofjeloškem okraju se vrši premovanje v torek 12. oktobra v Skofji Loki ob 9. uri dopoldne, kjer se bo pregledalo 50 živali. To bo zadnje letošnje premovanje v Sloveniji.

Za ta premovanja je banska uprava določila za razdelitev nagrad v zadrugi Brdo Din 1000; Komendi 3700; Predoslje 1100; Naklo 1400; Veselovo 1100; Cerklje 900; Škofja Loka 1200. Enake vsote bodo prispevali tudi sreski kmetijski odbori, prispevale pa bodo tudi občine iz svojih sredstev za premovanje v svojem kraju.

Ker bodo ta premovanja zelo poučna, se živinorejcem zelo priporoča, da se teh prireditev udeležijo v svojem kraju ali gredo v bližnjo občino, kjer se tako premovanje vrši, ako ga ni v njihovi občini letos. Posebno priporočamo udeležbo na premovanju v Komendi 28. t. m., kjer bo ocenjenih najvišje število živali pincgavske pasme na Gorenjskem, ker to je tudi najmočnejša živinorejska zadruga na Gorenjskem.

Plemenski sejem za prodajo in nakup plemenskih bikov rodovniškega porekla, se vrši v Mengšu v petek, 15. oktobra ob deveti uri dopoldna na sejmišču. Na ta sejem se smejo prignati samo biki, kateri izvirajo od rodovniške krave kake živinorejske zadruge in imajo rodovniški izvleček. Vse take bike, ki bodo prignani na ta sejem je treba potom svoje živinorejske zadruge priglasiti Zvezi živinorejskih združenj v Kranju. Vse bikorejce, ki mislijo nabaviti dobre plemenske bice, vse rodovniške organizacije, občine in sreske kmetijske odbore opozarjamo na ta sejem in jim priporočamo, da le na sejmu nakupijo potrebne bice. Bikov nad 24 mesecev starosti se na sejmu ne bo pripustilo.

TRZNO POROČILO.

Zelje: Vsled obilnega dežja se je nepričakovano pojavila na vseh tržiščih velika množina zelja in cene naglo padajo. V Varaždinu notira zelje Din 35.—, v Čakovcu Din 40.— tudi na Gorenjskem je padla cena na Din 70.— za 100 kg.

Fazol: Cena ribničanu je stalna, medtem ko je cena mandalena vsled slabe kvalitete padla in sicer na Din 175.— za 100 kg.

Ženini in neveste!

Tudi na domu Vam ravnotako naredi lepe fotografije in to brez poviška cene

fotograf JUG Kranj

Na Zg. Brniku pri posestniku po domače Matjažu se je njegov sin Janez težko ponesrečil. Pri mlatvi žita ga je zgrabil mlatilni stroj za nogo in mu jo zmečkal do gležnja. Zdravi se v ljubljanski bolnici. Staršem naj bo to v resno posvarilo, da pri mlatvi ne puščajo otrok k stroju.

SMARTNO PRI KRANJU

Prosvetno društvo vprizori v soboto dne 25. septembra 1937. ob 8. uri zvečer v Šmartinskem domu igro v petih dejanjih „Stanovitni kraljevič“. Vstopnina običajna. — Med prireditvijo igra kompletna Kranjska godba.

Ker je ta igra prva v letošnji sezoni pričakujemo obilne udeležbe. Odbor.

STRAZIŠČE

Ker se je fantovski odsek v Smartnem v letošnjem letu zelo poživil in nabavil res lepo število krojev, se naši nasprotniki močno spotikajo nad našim uspehom.

Kdor redno prebira „Slovenca“, vidi kako podlih sredstev se poslužujejo ti nasprotniki, da bi nas oblatili in z vsemi mogočimi intrigami onemogočili naše delo. Tako se je pred kratkim govorilo, da smo dobili iz državne blagajne znesek 15 milijonov Din za nabavo krojev. Če bi bilo to res, bi bilo v vsaki hiši najmanj 5 krojev, ker pa nismo dobili nikjer nobene podpore, pa so fantje kljub temu toliko zavedni in so si s težkimi žrtvami nabavili fantovske kroje. Lažnjivo izjavo, da dobivamo podpore si je mogel gotovo izmisliti kakšen „naprednjakar“, ki je bil vajen prejemat za svojo „nacionalnost“ podporo, kateremu je bila vsaka pot, ki jo je storil za svojo laži-nacionalnost plačana. Mi pa nismo tista organizacija, ki bi hotela za svojo zavednost plačilo, ampak radi žrtvuemo za svoje prepričanje velike žrtve, mi smo samosvoja organizacija glede financ.

Fantje! Mi gremo naprej! Ne bomo se ozirali na ljudi, ki se spotikajo nad nami samo za to, ker bi radi sedli za krmilo, pa so jim na poti naši močni hrbti. Ne dajte se pa blatiti, ampak vsakomur povejte, da ne prejimate za

B. Rangus zlatar in sodni cenilec Kranj

že od Din 90— dalje

14 kar. zlato že od Din 60— dalje

14 kar. zlato že od Din 80— dalje

Največja izbira ur, zlatnine, srebrnine, alkoholnih mer, optike, jedilnega orodja, kristala, najmodernejših okvirčkov za slike. — Za vsa v to stroko spadajoča popravila in predelave se pod jamstvom strokovno točno in solidno izvrše. — **Prepričajte se pred nakupom, zahtevajte cenik.**

Povpraševanje po fižolu je malenkostno.

Gorenjska kmetijska zadruga je prejela kontingent za skupno 28 vagonov od česar je naložila že 21 vagonov.

Krompir: Kljub hladnemu vremenu ni nobenega povpraševanja po krompirju, ponudbe producentov so pa od vseh strani prav velike. Roza krompir, najboljše kvalitete notira v Suhočici 35 par, v Pečenjavcu 60 par. Pragersko 50 par za kg. Beli krompir „Ela“ notira 45 par. Stajerski „Kresnik“ 35 par za 1 kg. Kljub tako nizkim cenam je vsak izvoz v Italijo nemogoč, ker sosednje države dobavljajo prvovrstni krompir po 5% nižji ceni. Za Gorenjski „Rožnik“ in „Oneida“ še ni nobene notacije.

Žito: Pšenična moka se je podražila zopet za 10 par pri kg. Izvoz koruze je prav živahen in se je cena koruzi tekom tega tedna dvignila za 8 par pri kg.

Kmetijsko

POEZIJA TRAVNIKOV V JESENI:
KMETOVALČEVA NADLOGA.

Vsestransko živahno gospodarsko življenje in vrvenje, od stvarnosti, razboritosti in zdravja kipeče ljudstvo v gorenjski vasi povzroča, da sčasoma pozabi na vso romantiko in poezijo gorenjske pokrajine. Sam tuje in mešan se vedno znova in znova opajata ob pogledu na veličastnost gorenjskih gozdov, travnikov in planin. Kmet in kmetijski nastavljenec morata, hočeš, nočeš videti čestokrat v božji naravi le veliko pusto in nevaležno delavnico za pridobivanje življenjskih dobrin.

Enemu čaru božje narave se vendar menda tudi marsikateri gorenjski kmet ne more ubraniti, čaru z nežnim, vijoličasto-modrim cvetjem posutih zelenih travnikov v jeseni.

Zasajane, tihe lilije vsepovsod: jesenski podlesk.

Kdo bi mislil, da je ta nedolžna, nežna cvetica, nadležen strupen plevel, katerega moramo zatirati!

Najmanj stane zatiranje tega plevela, ako rastline, podlesek ali voliček, izruvamo oz. travnik plevemo kakor njivo. To delo izvršijo uspešno tudi otroci. Izruvanje rastline naj bi vendar bilo čim globlje in naj bi se to ne nanašalo samo na trganje cvetja. Del gomolja rastline z izruvanjem gotovo oslabimo in uničimo. Če to pletje dve, tri leta ponavljamo kmalu docela izgine podlesek.

Ponekod uporabljajo posebno orodje oz. sve-dre za izruvanje čebul podleska. Tudi gnojenje z apnom, tomaževo žlindro in kalijevo soljo baje ovira razvoj plevela.

Najzanesljivejše sredstvo proti podlesku bi naravno bilo, da močno zapleveljen travnik preorjemo, dve ali tri leta uporabljamo kot njivo in potem zopet zasejemo travno mešanico.

To je vendar združeno z znatnimi stroški in tako nam bo ostalo menda kot najcenejše sredstvo pri zatiranju podleska več let ponavljajoče se izruvanje in pletje ter gnojenje.

W.

ZIVINOREJCI SKRBITE, DA HLEVI NE BODO SAMO TOPLI, MARVEČ TUDI ZRAČNI IN SUHI!

Bliža se zima. Zopet bomo začeli skrbneje zapirati pri hlevih vrata in okna, zopet se vrača živina iz sončnih, zdravih pašnikov v zatohle, čestokrat tako nezdrave hleve.

Čist, suh zrak je za žival življenjska potreba, kakor hrana in voda. V zatohlem, vlažnem, od izrabljenega zraka, strupene ogljikove kisline amonjaka ter izhlapevin polnem hlevu silno trpijo pljuča in tudi za prenavljanje tako zelo važna koža živali.

Kakor vendar veste, so pljuča pri molzni živini najvažnejši organ. In poglavitno vprašanje pri uvedbi kakih novih živali ali novih visokomolznih pasem je, da živali niso podvržene jetiki, in da so zdrave na pljučih.

Vsaj sami tudi veste, da je bila svoječasno južno od Kranja, okoli Smednika in Ljubljane razširjena samo težka, rumenolisasta simodolska pasma, katera je vendar vsled jetičnosti, v naših zatohlih hlevih, propadla.

Kako škodljiv je izrabljen, zatohel zrak, je preizkusil zelo učinkovito g. Strupi Janez iz Rupe.

Ko sem si nedavno ogledoval njegov, toliko v zemljo postavljen hlev, kjer je bila gornja podolžna stran okna v enaki višini s stropom, spodnja podolžna stran okna v enaki višini z zunanjjo zemljo oz. travnikom, sem preudarjal tudi glede zračnosti hleva. „Pozimi kar okno zgoraj napol odprem, pa je hlev stalno zračen,“ pove g. Strupi. Z ozirom na visoko lego okna sem g. Strupiju rad verjel, ker se izrabljen zrak zbira vedno pod stropom. „Toliko je vendar,“ nadaljuje zadovoljen g. Strupi, (zadovoljen, ker njegovi izkušnji nisem ugovarjal) „da sta zaporedoma že dva sadna drevesa, katera sem usadil zunaj pred oknom, usahnila vsled izrabljenega, pokvarjenega zra-

ka in vsled hlapov, ki prihajajo pozimi iz hleva. Kar požgalo ju je.“

Glejte, ako že drevje pogine vsled izrabljenega, strupenega hlevskega zraka, kako mora ta zrak šele škodovati občutljivi molzni in mladi živini!

Oskrbite torej, kmetovalci, na zimo vaše hleve z ventilacijami, z dovodniki in odvodniki! Kdor že ima obokan strop in ne more sedaj stropa v sredini prebijati, naj napravi odvodnike, kakor jih je napravil g. Zupan na Pivki v pitališču mlekarske zadruge Naklo. Za hlev s prostornino 250 do 300 m³ zadostujeta 2 taka odvodnika oz. dušnika.

Najboljši je sicer navpični odvodnik v sredini stropa in sredini hleva. Tak odvodnik pač napravimo najlažje pri novi zgradbi.

Pa tudi ti pokončni, sredi hleva skozi strop in streho napeljeni odvodniki (dušniki) morajo biti zadostno široki. Vsled bojazni, da bi živini ne bilo premrzlo, napravijo ljudje preozke odvodnike in pretense dovodnike, kateri so čestokrat še s kunjami zamašeni.

Za prostornino hleva 100 m³ mora znašati premer odvodnika 35x35 cm, za prostornino 200 m³ 50x50 cm, za prostornino 300 m³ 60x60 cm, za večjo prostornino, za 400 do 500 m³, pa napravimo najbolje dva odvodnika v premeru 50x50 cm.

Navedeni premeri odvodnikov se nanašajo na vso dolžino oz. višino v oddaljenosti od tri četrta metra od stropa dalje.

Ob stropu pa mora znašati premer odvodnika dvojno zgoraj navedeno mero ter mora odvodnik do višine tri četrta metra v obliki lijaka prehajati v normalne, zgoraj navedene premere.

Da mora biti odvodnik sredi hleva, da mora biti odvodnik tudi iz dvojne stene, je naravno.

Tudi dovodnike napravimo v starem hlevu kakor v pitališču na Pivki. Premer dovodnikov naj znaša najmanj 20x20 cm, naj si stojijo dovodniki točno nasproti, naj bo tudi število dovodnikov zadostno in sicer v hlevu z do 10 glav velike živine najmanj 4, z do 20 glav 6, z do 30 glav živine 8 dovodnikov.

Samo, ako so dovodniki in odvodniki v zadostnem številu pravilno zgrajeni, zrak v hlevu tudi zadovoljivo kroži.

Za primer le prehodnega mraza, pa opremiti odvodnike in dovodnike z zaklopkami.

W.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača 0-50 D. Najmanjši znesek je 6 Din

Otomane, divane, modroce in vsa v to stroko spadajoča dela vam nudi najceneje ter se priporoča Viktor Toneje tapetnik, v hiši g. Kocbeka.

Važno! Modroce, otomane, spalne divane i. t. d. izdeluje solidno in po nizki ceni RERNARD MAKŠ, tapetnik, Na skali 5 (v hiši g. Šipica).

Stanovanje trisobno s vsemi pritliklinami išče stalna stranka. Ponudbe upravi pod „Dom“.

V službo se sprejme takoj mlad majer. Naslov v upravi.

Iščem posojila 15.000.— Din na posestvo brez dolga v vrednosti 200.000.— Din; obresti plačam 8% in vključi se na prvo mesto. Izve se v upravi.

ODDA se takoj trisobno stanovanje na Glavnem trgu. Poizve se v upravi.

Ugledna in vpeljana, domača zavarovalnica sprejme proti dobri proviziji - v slučaju zadovoljivega delovanja tudi fiksni plači - podzastopnike za vasi STRAZIŠČE, NAKLO, PRIMSKOVO, SENCUR, CERKLJE, PREDDVOR, in JEZERSKO.

Ponudbe je poslati na upravo lista pod šifro: „ZAVAROVALNICA“.

PO 300.— Din PLACAMO 1 kg prvovrstne angorske volne. Rabimo nujno 200 kg volne, kupimo jo vsako količino. Pošljite vzorce z navedbo količine na naslov: Zveza, Ljubljana, Karunova ulica 10. Vsa podrobna navodila so v knjižici: Angorski kunec, cena Din 10.—

VINO

Za težko delo je močno vino! Dobite ga najlažje v Centralni vinarni v Ljubljani — Frankopanska ul. 11

Cementne izdelke vseh vrst, najboljše kakovosti Vam nudi po najnižjih cenah, na zahtevo tudi na lice mesta dostavi

Jeraj Franc, Britof

Hubertus plašče, suknje, površnike, damske plašče, obleke in blago za obleke dobite pri

Albin Jazbec

v Kranju

Trboveljski premog

Vam dostavlja na dom po konkurenčni ceni trgovina

F. DOLENC

Kranj Vidovdavska 1.

Samoprodaja LIKALITA - briket oglja za likanje.

Važno!

Popravljam vse vrste tehtnic in uteži in jih žigosane vrnem.

Pesjak Stanko

izdel. tehtnic Kranj

HHRANILNICA in POSOJILNICA v KRANJU

(Ljudski dom) r. z. z n. z.

Sprejema hranilne vloge in tudi vloge na tekoči račun. — Hranilne vloge se lahko vplačujejo tudi potom poštne hranilnice in so vlagateljem tozadevne položnice na razpolago.

Nove hranilne vloge se obrestujejo po dogovoru in se izplačujejo vsak čas brez napovedi.

Hranilne vloge se obrestujejo najugodneje.

UGODEN NAKUP TABLIC

za

TOMBOLO

v Kranju, v nedeljo 3. oktobra

je le v predprodaji po Din 4.-

v Kranju, Begunjah, na Bledu, Blejski Dobravi, Jesenicah, Jezerskem, Kamniku, Kranjski gori, Radovljici, Št. Vidu, Tržiču itd. samo do sobote 2. oktobra.

Na dan tombole stane tablica
Din 5.-.

Ker je število tablic zelo omejeno, priporočamo
takojšnjo nabavo!

Polovična voznina na železnici z nedeljskimi povratnimi kartami.